

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De excessu austeritatis, & agresti Characterere. Capvt IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

infeliciffimi pauperes ſe ſunt quaſi inter concercantes procellas in medio mari poſiti: nunc ſtorum ſcilicet, nunc illorum fluctibus obruuntur.

Hæc ille vt plurimum auſtere. Itaque vbi alius qui ſuauius diceret, blande ſe inſinuaret hominum mentibus, per cuniculos oppugnationem moliretur vitiorum, & ſæpe habitæ ratione humanæ imbecillitatis nonnihil indulgeret, compateretur, amanter moneret, cautiones, & præſidia aduerſus errores ſumma facilitate præſcriberet; Qui auſtere dicit, ſola vituitur, vbiq; cauterium, & chirurgiam adhibet, raro fomentis vitur.

Hæc ratio tractandi animi humani non adeo felix eſt, pauci enim inueniuntur apud quos ita agere conueniat, & quos iſta remedia non magis vlcèrent, quam curent. Itaque præclariffime monet D. Auguſtinus.

Auguſt. o-
piſt. 64.

Non aſpere, non duriter, non modo imperioſo iſta tolluntur, magis docendo quam iubendo, magis monendo quam minando, addit, *ne nos ipſi in noſtra poteſtate, ſed Deus in noſtro ſermone timemur.*

De exceſſu auſteritatis, & agreſti Charactere.

CAPVT IX.

Verū: auſteritas ſuam prætexit aliquando excuſationem, fortasſe non iniuſtam, nam boni multum habet, vt quæ plurimum ſæpe præ ſe ferat grauſatis. Sed aliud eſt dicendi genus in auſteritatis exceſſu poſitum, quod agreſte nominatur, & illud quidem determi-; ſontinet enim. obiurgationes ſine ratione, & modo.

Agreſtis igitur talis eſt, qui præterquam quod vaſtus, & deformis eſt, habet quandam naturæ ferociam, & animi prope effrenati rabioſulas emiſſiones; vt qui non amore, & ſtudio virtutis, aut ex officij ratione reprehendit, ſed prauus quidem ſtomachi morbo, & qui non Deum offenſum doleat, ſed priuatis iniuriis, aut commodis omnia metiatur. Itaque irasceſcit, & excandeſcit, ſi auditores minus auſcultent aut reuerantur. Si quid in ſuis horis direptum, ſi quid ex vtenſilibus furto ſubduſtum, ſi quid pecuniæ quam ſperabat exceidit, aut aliquo modo læſus eſt, inuectiuas habet ſubrutiſſimas in lazonos, & aperte conuiciatur

canes moloſſos, & lupos, & tigres, & lycæthopros, aut quid ſimile per contumelian homines appellans. Hæc quidem loquentia tota Canina eſt, & longe à factorum oratorum virtute diſiuncta.

De delicatijs & aſſentatorijs, & quàm periculofa ſit hæc dicendi forma.

CAPVT X.

In contrarijs militant caſtris blandi, & Facili, & periculoſiſſime quidē militant in ſinu voluptatis, & deliciarum: Quo in genere fuerunt Principes aliquod Arrianorum, & ſunt etiam hodie molliores hæretici. Tales igitur ſunt qui ſpecie corporis pulchelli, cultu ipſo magis decoro quam viros deceat inſtructi, rerum omnium copia affluentes, ad delicatioris aſſentatiunculas, & aurium lenocinia compoſiti, toti ſunt mellei, toti byſſini verbis opulenti, auſtera igitur que libet fugiūt, grandes illas, & atroces Prophetarum ſententias, quibus minæ & terrores intētantur mortalibus, de ſuis chartis expungunt, raro de morte, & inferis ſermones inferunt, vel ſi quid neceſſario de ijs dicendum ſit, mortem credo (vt olim Aegyptij) faciunt argenteam, & eius ſpiculum aureum, gemmiſque diſtinctum, ne ſi triſtius ſpectrū fuerit, ipſi, qui hæc audiunt in morbum incidant. Tū inferos etiam vernanti oratione proſequentur, & Philogeronis citros igneos more Poetarum ludentes depingunt.

Mortis ſpiculum aureum faciunt delicias ornare.

Sed omiſſis hijs ſermonibus, vt qui etiam nimis videatur auſteri; ſi quid apud Eſthnicos auſtores molle, delicatum, vernans, pictum, effluens, calamitratum: hoc totum ſibi deberi putabunt, & conſectabuntur quidem fabulas, quæ multum admirationis habeant, & fabulis adtexent verba recens cuſa, inter cathedras molliores, & nonnihil etiam vnguentis delibata: tum verbis adſtruent numeros, quibus ne Malthuinus quidem molliores habuit.

Nil ſūm opuserit, vt vngues mordeant, aut frontem feriant, cum vox leniſſimo tinnitu tota procurret tanquam ad ſonum tibiarnum, niſi forte interdum aſpergantur aliqui affectus ex Ouidij Metamorphoſi, & Heroidum Epistoſis perquam lamentabiles, vbi Ariadæ de Theſci præſidia querunt, & Ven' Adonidæ hucor;